

ÄNGSLADELANDSKAPET ROMMEN

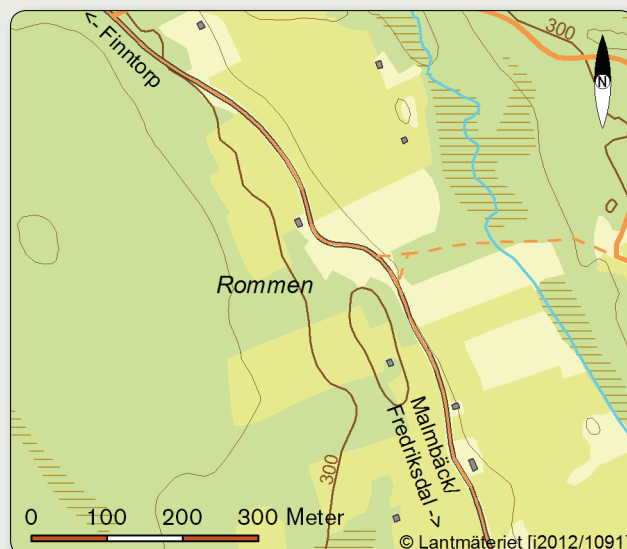
Rommen är ett öppet ängsområde som tillhör byn Berg, men som ligger som en separat enklav väster själva by. Det som gör Rommen ovanlig är alla ängslador som står i landskapet. En gång i tiden utgjordes Rommen av ängsmarker som slogs med lie för att ge hö till kreaturen under vintern. Ju mer hö man kunde samla in, desto fler djur kunde man utfodra under vintern. Kreaturen gav mat, men med deras spillning kunde man också gödsla åkrarna bättre. Detta gynnade odlingen och matförsörjningen. Höet var således en av de viktigaste faktorerna till om hushållet kunde äta sig mätt eller inte.

I jordbrukssamhället fanns en tydlig skillnad mellan sommar och vinter beträffande arbetsbördan. Sommaren var en hektisk tid med jordbearbetning, sådd, höbärgning och skörd. Mot detta kontrasterade den lugnare vintern som i hög grad ägnades åt arbete i skogen. För att i någon mån fördela arbetet jämnare under året sköt man gärna upp till vintern arbetet med att transportera höet från de avlägset belägna ängarna hem till gården. För den som valde att transportera höet under vinter var vägarna dessutom ofta bättre. Tjälfrusna vägar gynnade vagntransporter och med kälke kunde man forsla hem stora lass på snön. Ibland använde man sjöisarna för att underlätta transporterna. En förutsättning för att kunna skjuta upp hemtransporten av höet var att man kunde ordna en temporär förvaring i lador ute på ängarna.

I Rommen finns två olika typer av ängslador. Den äldsta typen är mindre och utgörs av en timrad stomme. Timret ligger glest för att lufta höet. Under de första decennierna på 1900-talet övergick man till att i stället uppföra ängslador med regelstomme, som försågs med stående panel utvändigt. Dessa lador är oftast större än de timrade. Det var också vanligt att man ordnade stora portar på båda långssidorna så att man kunde köra in i ladan, lasta av och sedan köra ut.

Ängslada med regelstomme och stående panel. Foto Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 29

HITTA HIT

På landsvägen mellan Malmbäckskyrkby och Fredriksdal, sväng av mot Fintorp. Fortsätt ca 10 km mot Fintorp så möter man ängslandskapet Rommen.

Koordinater:

N 6387270 / E 470064
(SWEREF 99 TM) // N 57°
37' 45,294" // E 14° 29'
51,582" (WGS84)

Ängslandskapet Rommen. Foto Jönköpings läns museum

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgårdar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställen varieras. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

